गाथिनो विश्वामित्रः।इन्द्रः। गायत्री

उप नः सुतमा गहि सोममिन्द्र गवाशिरम्।हरिभ्यां यस्ते अस्मयुः॥ ३.०४२.०१

हरिभ्याम्- प्राणप्रतीकाश्वाभ्याम्। ते- त्वदर्थम्। सुतम्- निष्पन्नम्। गवाशिरम्- चिद्रश्मिमिश्रितम्। नः- अस्माकम्। सोमम्- रसम्। इन्द्र- परमेश्वर। अस्मयुः- अस्मत्कामः सन्। उप- अन्तिकम्। आ गहि- आगच्छ ॥१॥

तमिन्द्र मदमा गहि बर्हिःष्ठां ग्रावभिः सुतम्।कुविन्न्वस्य तृप्णवः॥ ३.०४२.०२

इन्द्र- परमेश्वर। ग्रावभिः- स्थैर्योपलक्षितपाषाणैः। सुतम्- निष्पन्नम्। बर्हिःष्ठाम्- वृद्धम्। तम्। मदम्- रसं प्रति। इन्द्र- परमेश्वर। आ गहि- आगच्छ। कुवित्- प्रभूतं यथा भवति तथा। नु- क्षिप्रम्। अस्य- अनेन रसेन। तृष्णवः- तृप्तो भव ॥२॥

इन्द्रमित्था गिरो ममाच्छागुरिषिता इतः।आवृते सोमपीतये॥ ३.०४२.०३

इत्था- एवम्। इतः- अस्मात् स्थानात्। मम- मे। गिरः- वाचः। इषिताः- प्रेरिताः। आवृते- आवर्तनाय। सोमपीतये- रसानुभवाय। इन्द्रम्- परमेश्वरम्। अच्छ- अभिलक्ष्य। अगुः- अगच्छन् ॥३॥

इन्द्रं सोमस्य पीतये स्तोमैरिह हवामहे।उक्थेभिः कुविदागमत्॥ ३.०४२.०४

सोमस्य पीतये- रसानुभूतये। इन्द्रम्- परमेश्वरम्। स्तोमैः- मन्त्रैः। इह- अत्र। हवामहे- आह्वयामः। उक्थेभिः- मन्त्रैः। कुवित्- बहुवारमाहूतः सन्। आगमत्- आगच्छतु ॥४॥

इन्द्र सोमाः सुता इमे तान्दधिष्व शतक्रतो।जठरे वाजिनीवसो॥ ३.०४२.०५

Dr. Rangani

WEBOLIM

शतक्रतो- अनन्तप्रज्ञ। इन्द्र- परमेश्वर। वाजिनीवसो- अन्नसम्पद्युक्त। इमे- एते। सोमाः- रसाः। सुताः- निष्पन्नाः। तान्। जठरे- उदर इत्याधिभौतिके। हृदय इत्यध्यात्मिके। एष रारन्तु ते हृदीति श्रुतेः। दधिष्व- धारय ॥५॥

विद्मा हि त्वा धनंजयं वाजेषु दधृषं कवे। अधा ते सुम्नमीमहे॥ ३.०४२.०६

त्वा- त्वाम्। धनञ्जयम्- सम्पज्जेतारम्। वाजेषु- युद्धेषु। दधृषम्- प्रगल्भम्। जिधृषा प्रागल्भ्ये। कवे- क्रान्तदर्शिन्। विद्म- जानीमः। अध- तस्मादेव। ते- तव। सुम्नम्- आनन्दम्। ईमहे- याचामहे ॥६॥

इममिन्द्र गवाशिरं यवाशिरं च नः पिब। आगत्या वृषभिः सुतम्॥ ३.०४२.०७

इन्द्र- परमेश्वर। इमम्- एतम्। गवाशिरम्- चिद्रश्मियुक्तम्। यवाशिरम्- भोगयुक्तम्। नः- अस्मत्कल्पितम्। सुतम्- रसम्। वृषभिः- वर्षकैः प्राणाश्वैः। आगत्य। पिब- अनुभव ॥७॥

तुभ्येदिन्द्र स्व ओक्ये३ सोमं चोदामि पीतये। एष रारन्तु ते हृदि॥ ३.०४२.०८

इन्द्र- ईशनाधिदैवत। स्वे- स्वकीये। ओक्ये- सदने। तुभ्य- त्वदर्थम्। सोमम्- रसम्। पीतये- अनुभूतये। चोदामि- चोदयामि। ते- तव। हृदि- हृदये। एषः- अयं रसः। ररन्तु- रमताम् ॥८॥

त्वां सुतस्य पीतये प्रत्नमिन्द्र हवामहे। कुशिकासो अवस्यवः॥ ३.०४२.०९

कुशिकासः- लब्धभूमिकाः। अवस्यवः- रक्षाकामा वयम्। इन्द्र- परमेश्वर। सुतस्य पीतये- रसानुभूतये। प्रत्नम्- पुराणम्। त्वाम्- भवन्तम्। हवामहे- आह्वयामः ॥९॥

Dr. Rangani

WEBOLIM